

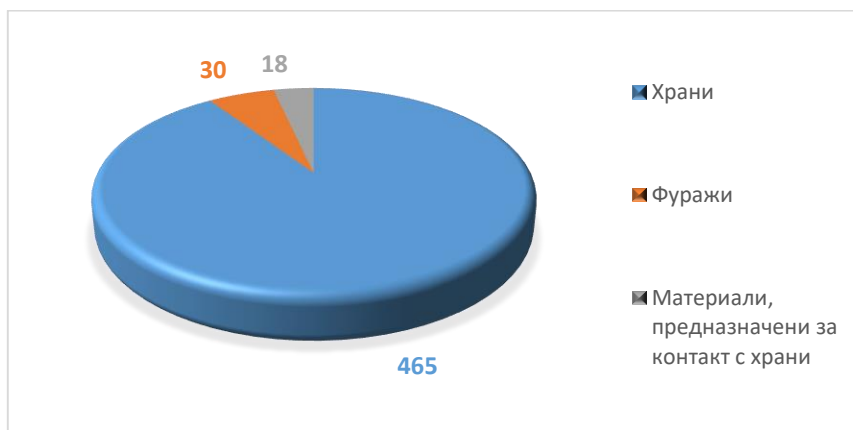

Анализ на данните от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи за периода: 01.11 – 30.11.2025 г.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) е основен механизъм на Европейския съюз за защита на общественото здраве чрез навременен обмен на информация при установяване на рискове, свързани с храни, фуражи и материали, предназначени за контакт с храни. Съгласно Регламент (ЕС) 2019/1715¹, RASFF е част от Информационната система за управление на официалния контрол (IMSOC) и функционира чрез електронната платформа iRASFF, която осигурява структурирана, правно регламентирана комуникация между компетентните органи на държавите членки и институциите на ЕС.

Прегледът на данните, получени от RASFF системата за периода 01.11 – 30.11.2025² г., показва че са валидирани от ЕС общо **513 нотификации**, разпределени както следва:

- **Храни:** 465 нотификации;
- **Фуражи:** 30 нотификации;
- **Материали, предназначени за контакт с храни:** 18 нотификации (Фиг. 1).

Фигура 1. Брой нотификации за периода от 01.11 – 30.11.2025 г. по отношение на разпределението по групи

През ноември се отбелязва лек спад на общия брой нотификации в сравнение с октомври (от 528 на 513), като спадът се наблюдава при уведомленията за храни.

1. Храни

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 година за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти

² Посочените данни са генерирани от системата към дата 01.12.2025 г. и следва да се тълкуват като текущо състояние на информацията, предвид нейния динамичен характер и възможността за промени в резултат на последващи действия и развитието на мерките, предприети по съответните нотификации.

От общо 465 уведомления, 219 са класифицирани като случаи със сериозен риск, 73 – като потенциално сериозни, 125 – с потенциален риск, при 44 – рискът не е сериозен, а при 4 случая е установено, че няма риск. По вид уведомленията се разпределят, както следва: 111 предупредителни нотификации, 115 нотификации за недопуснат внос, 152 нотификации за насочване на вниманието, 87 нотификации за проследяване.

Анализът на нотификациите в системата RASFF за м. ноември 2025 г. показва най-голям брой сигнали в категориите „Плодове и зеленчуци“ (118), „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ (74) и „Ядки, ядкови продукти и семена“ (49). Значителен брой нотификации се регистрират и при храните от животински произход „Месо и месни продукти (без птиче месо)“ (31), „Птиче месо и продукти от птиче месо“ (21) и „Риба и рибни продукти“ (20). В сравнение с м. октомври се наблюдава увеличение на нотификациите в категориите „Плодове и зеленчуци“ и „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“, докато други категории като „Ядки, ядкови продукти и семена“ и „Птиче месо и продукти от птиче месо“ отбелязват лек спад. Данните подчертават широкия спектър на рисковете и необходимостта от постоянен и целенасочен контрол върху широк спектър хранителни продукти. (Фиг. 2).

Фигура 2. Брой нотификации за периода от 01.11 – 30.11.2025 г. по категории храни

Големият брой нотификации, свързани с плодове и зеленчуци, диетични храни и добавки и ядки и семена е очакван предвид техния обем на потребление и международна търговия. В случая това не е индикация за по-висока опасност, а по-скоро за по-широк пазарен дял и засилен контрол върху тези категории.

В заключение, разпределението на нотификациите по категории храни за разглеждания период отразява ясно очертаните тенденции, установени в процеса на контрол и докладване на несъответствията. Получените данни служат като важна основа за планиране на целенасочени превантивни действия и по-ефективно разпределение на ресурсите към областите с по-честа поява на нарушения. Освен това своевременното идентифициране на несъответстващи продукти гарантира тяхното недопускане на пазара, като по този начин се осигурява по-високо ниво на защита по цялата хранителна верига.

През месец ноември анализът на постъпилите уведомления в системата RASFF показва ясно изразена тенденция, при която химичните опасности формират най-големия относителен дял от всички регистрирани нотификации. В рамките на тази категория най-често установяваните замърсители са микотоксините – афлатоксини и охратоксин А, с общо 90 нотификации. Те са откривани най-често в ядки и сушени плодове, основно от Турция.

След микотоксините, на следващо място по честота се класифицират нотификациите, отнасящи се до остатъци от пестициди, които са 61, като броят им намалява спрямо предходния месец. Това показва, че рисковият профил по този вид опасност е леко понижен.

Най-засегнатата категория отново е „Плодове и зеленчуци“ (48) – най-често грозде, пипер, стафида, краставици, фасул, мандарини, банани, нар и гъби.

Установени са 46 активни вещества от пестициди, от които 30 неразрешени в ЕС. Най-чести са: хлорпирифос (13), ацетамиприд (11), ламбда-цихалотрин (4), хлорфенапир (3), както и група вещества с по 1–2 установявания. Данните показват значителен дял на сериозните нарушения и разпространение на неразрешени пестициди в широк набор от продукти.

През периода са подадени нотификации за замърсени продукти от 31 държави. Най-често засегнатите от пестицидните остатъци са стоки от Турция (8), Италия (6), Индия, Перу, Египет и Белгия (4) и Полша (3).

Тежките метали като кадмий, олово и живак, представляват значително по-малък дял от подадените нотификации за химични замърсители в храните и са установявани в замразени малини, кедрови ядки, хранителни добавки, подправки и риба.

Освен химичните рискове, през ноември е отчетена и значима честота на биологични опасности. Водещ патоген е отново *Salmonella spp.* с 40 нотификации, последван от *Listeria monocytogenes* (14) и *Escherichia coli* (10). Най-често засегнатите продуктови категории включват птиче месо, млечни продукти, риба и морски дарове, като нотификациите са концентрирани в продукти с произход от Полша, Унгария и Турция.

Нотификациите, свързани с неразрешена употреба на нови храни и/или нови хранителни съставки, както и тези за неправилно етикетирани алергени, представляват значително по-малък дял от всички регистрирани опасности, но също са от голямо значение за безопасността на храните и изискват наблюдение и контрол.

Анализът на разпределението на нотификациите в системата RASFF за разглеждания период, съсредоточен върху страната на произход на продуктите в група „Храни“, показва вариране в броя на установените несъответствия между отделните държави. Най-голям брой нотификации са регистрирани за Турция (67), следвана от САЩ (40), Нидерландия (35), Полша (23) и Франция (20). Това е отражение на активния търговски обмен и ефективно функциониращите контролни механизми.

С цел гарантиране на безопасността на храните и опазване на общественото здраве, всички нотификации, регистрирани в системата, се обработват чрез строго утвърдени механизми за официален контрол и бърза реакция. Въпреки големия брой установени несъответствия, навременният контрол не позволява рискови продукти да достигнат до потребителите.

2. Фуражи

През анализирания период през ноември 2025 г. са регистрирани 30 нотификации, свързани с фуражи, като броят им е сходен с този през октомври. Основният рисков фактор продължава да бъде *Salmonella spp.*, откривана във фуражи от растителен произход, животински протеини и храни за домашни любимци. Наред с микробиологичните замърсители, в нотификациите са отразени и химични замърсители – диоксини, микотоксини, пестициди и неразрешени добавки, както и наличие на чуждо тяло. По страна на произход най-често засегнати са Франция, Нидерландия и Полша. По класификация на риска преобладават нотификации с потенциално сериозен характер, следвани от потенциален риск, случаи без риск и най-малко са тези със сериозен риск, което показва разнообразието и тежестта на рисковете.

3. Материали, предназначени за контакт с храни

Прегледът на регистрираните нотификации за несъответствия при материали, предназначени за контакт с храни, показва, че и през м. ноември основните рискове отново се дължат на химични замърсители, като тенденциите са сходни с тези от предходния месец. Най-често се установява миграция на различни вещества, като най-често са първични ароматни амини, формалдехид и тежки метали, което подчертава необходимостта от внимателен контрол върху безопасността на материалите за контакт с храни. По произход отново доминира Китай, с 14 нотификации. Повечето случаи са определени като потенциално сериозни или сериозни, което показва необходимостта от засилен контрол и стриктно прилагане на европейските стандарти за безопасност, за да се предотврати навлизането на несъответстващи материали на пазара

4. Нотификации свързани с България

През разглеждания период в системата RASFF са регистрирани 3 нотификации, при които България е посочена като страна на произход или като свързана страна във връзка с установени несъответствия, засягащи безопасността на храните. Те се отнасят до наличие на пластмасови частици в шоколадови барчета (сериозен риск), до установени *E. coli* и *Enterobacteriaceae* в сирене (потенциално сериозен риск), както и до наличие на афлатоксин B1 в царевично глутеново брашно, предназначено за фураж (несериозен риск).

Нотификациите от системата RASFF, свързани с България като страна на произход се предоставят незабавно на националните институции за проследяване и предприемане на мерки, като информацията може да се допълва или коригира в хода на разследванията, тъй като обменът на данни по системата е динамичен и зависи от техния напредък.

През ноември България е подала 18 нотификации в системата RASFF, свързани със несъответствия при внос от трети страни – основно от Турция (17) и един случай от Азербайджан.

Основните несъответствия включват:

- Превишаване на допустимите нива на микотоксини, като афлатоксини и охратоксин А, в сушени смокини и лешници;
- Наличие на остатъци от пестициди в пресен пипер и нар.

Всички нотификации са от типа „**недопуснат внос**“, което показва, че официалният контрол действа ефективно в съответствие с приложимите законодателни изисквания и предотвратява разпространението на несъответстващи или рискови хранителни продукти на пазара.

Турция продължава да е водеща по брой регистрирани несъответствия, което може да се обясни с географската близост до България, интензивния транзит на стоки през страната и засиления граничен контрол, който увеличава вероятността за откриване на несъответствия.

*Настоящият документ представлява обобщен аналитичен преглед, изготвен от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) въз основа на публично достъпни данни от системата RASFF. Данните и изводите в него имат **информационен характер** и **не представляват контролна мярка, становище с правна сила или препоръка към компетентните органи**.*

Центърът за оценка на риска по хранителната верига няма регулаторни или контролни правомощия, а дейността му по оценка на риска се основава на принципите на независимост, научна обективност и прозрачност. Предприемането на необходимите мерки за контрол, регулиране или управление на риска е в компетенциите на съответните национални органи и се осъществява съгласно приложимото европейско и национално законодателство.

Източник:

European Commission, RASFF Window, <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/screen/search>

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>.

<https://corhv.government.bg/Анализ-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи-rasff--с-82>

Изготвил:

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

Дата: 04.12.2025 г.